

Sygn. akt VI U 949/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Ewa Milczarek

Protokolant – st. sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2020 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: A. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 17 stycznia 2020 r., znak: (...)

w sprawie: A. P.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę pomostową

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. P. prawo do emerytury pomostowej od dnia (...)
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,
- 3) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 949/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 stycznia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., po rozpoznaniu wniosku A. P. z dnia 2 stycznia 2020 roku, odmówił mu przyznania prawa do emerytury pomostowej, twierdząc, że nie udowodnił on okresu pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze w wymiarze co najmniej 15 lat, a przed dniem 1 stycznia 1999 roku nie wykonywał prac w ww. warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy uwzględnił staż pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze w wymiarze 10 lat, 4 miesięcy i 10 dni, w tym okresy: 1.06.2009 r. – 30.08.2014 r., 1.10.2014 r. – 16.02.2015 r., 2.03.2015 r. – 31.12.2019 r. (z wyłączeniem okresów nieskładkowych). Natomiast nie zaliczył następujących okresów: 2.03.1981 r. – 31.10.1986 r., 1.04.1988 r. – 31.12.1994 r. z uwagi na nieścisłości zawarte w przedłożonych świadectwach

wykonywania prac w szczególnych warunkach, 14.05.2007 r. – 31.12.2008 r. i 1.01.2009 r. – 31.05.2009 r. z uwagi na zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Odwołanie od ww. decyzji złożył ubezpieczony A. P., zaskarżając ją w całości. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podkreślił, że wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez ponad 22 lata, w tym również przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Wniósł o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów: 2.03.1981 r. – 31.10.1986 r. oraz 1.04.1988 r. – 31.12.1994 r. w Zakładach (...) (...)w B. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyższej 3,5 tony marki S(...). Dodał, że ww. okresach pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonując przewozy wszystkich wyrobów papierniczych produkowanych przez ww. Zakłady, w tym wywóz makulatury i odpadów poprodukcyjnych do papierni, przewóz paczek z książkami na stacje kolejowe pod załadunek, przewóz książek do hurtowni, odbiór papieru ze statków w porcie w G. i ich przywóz do B.. W ocenie odwołującego była o ciężka praca wymagająca wysiłku fizycznego. Stwierdził też, że kwestia ewentualnych braków formalnych w świadectwach pracy nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Dlatego też odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej od miesiąca złożenia wniosku oraz o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zaprezentowane w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. P. urodził się w dniu (...). Zdobył zawód kierowcy – mechanika. Uprawnienia do kierowania pojazdami o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony odwołujący uzyskał w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej w 1980 roku.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 2 stycznia 2020 roku ubezpieczony wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. w wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej.

/dowód: wniosek o emeryturę pomostową, k. 1 – 2 v. akt ZUS/

Ubezpieczony w okresie od dnia 1 września 1974 roku do dnia 28 lutego 1981 roku pracował w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku ucznia w zawodzie mechanika – kierowcy i mechanika. W okresie od dnia 24 października 1980 roku do dnia 28 lutego 1981 roku odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W okresie od dnia 2 marca 1981 roku do dnia 31 stycznia 1997 roku ubezpieczony był zatrudniony w Zakładach (...) (...)w B. na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od dnia 1 lipca 2003 roku do dnia 30 września 2003 roku pracował w przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od dnia 14 maja 2007 roku do dnia 31 maja 2009 roku odwołujący był zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku kierowcy autobusu w niepełnym wymiarze czasu pracy (0,875 etatu).

Następnie od dnia 1 czerwca 2009 roku do dnia 31 maja 2013 roku, od dnia 1 czerwca 2013 roku do dnia 30 sierpnia 2014 roku, od dnia 1 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku i od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 6 września 2018 roku pracował w przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. na stanowisku kierowcy autobusu w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od dnia 7 września 2018 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku odwołujący był zatrudniony w przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku kierowcy autobusu w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z dniem 31 grudnia 2019 roku ostatni stosunek pracy uległ rozwiązaniu na mocy porozumienia stron.

/dowód: świadectwo pracy, k. 5 – 6 akt ZUS; świadectwo pracy, k. 7 – 7 v. akt ZUS; świadectwo pracy, k. 8 – 8 v. akt ZUS; świadectwo pracy, k. 9 – 9 v. akt ZUS; świadectwo pracy, k. 10 – 10 v. akt ZUS; świadectwo pracy, k. 11 – 11 v. akt ZUS; świadectwo pracy, k. 12 – 12 v. akt; świadectwo pracy, k. 4 – 4 v. akt kapitałowych ZUS/

W Zakładach (...) (...)w B. w okresach od dnia 2 marca 1981 roku do dnia 31 października 1986 roku i od dnia 1 kwietnia 1988 roku do dnia 31 grudnia 1994 roku odwołujący pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki S.(...) z naczepą, a w okresie od dnia 1 listopada 1986 roku do dnia 31 marca 1988 roku – był kierowcą samochodu marki R., niebędącego pojazdem ciężarowym. Do obowiązków ubezpieczonego na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego należało wykonywanie przewozów książek, papieru czy makulatury. Łącznie w ww. Zakładach było pięciu kierowców samochodów ciężarowych. Każdy kierowca miał przyporządkowany samochód i każdy z nich oprócz obsługi pojazdu zajmował się też załadunkiem i rozładunkiem pojazdu. Pracę tę ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Innej pracy nie wykonywał. Nie miał dłuższych przerw w zatrudnieniu. Jego bezpośrednim przełożonym był M. M., a w latach 1982 – 1984 C. G.. W Zakładach nie było dodatków za pracę w szczególnych warunkach.

Jednym z kierowców zatrudnionych w ww. Zakładach na tym samym stanowisku pracy, na którym pracował odwołujący był R. D., który otrzymał od pracodawcy świadectwo pracy w szczególnych warunkach i na tej podstawie zostało mu przyznane prawo do wcześniejszej emerytury. To samo dotyczy E. P., który pracując na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, otrzymał od pracodawcy świadectwo pracy w szczególnych warunkach i pobiera wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach przyznaną mu sądownie.

/dowód: zeznania świadka M. M., k. 38 akt; zeznania świadka R. D., k. 39 akt; zeznania świadka E. P., k. 39 – 40 akt; zeznania odwołującego A. P., k. 40 akt; akta osobowe odwołującego A. P., załącznik do akt/

Ogólny staż pracy ubezpieczonego wynosi 35 lat, 7 miesięcy i 17 dni, w tym okresy składkowe w wymiarze 34 lat, 11 miesięcy i 22 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 7 miesięcy i 25 dni.

/okoliczności bezsporne/

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w sprawie, w tym w aktach organu rentowego i w aktach osobowych odwołującego A. P. z okresu pracy w Zakładach (...) (...)w B., których wiarygodność nie budziła wątpliwości Sądu, a które nie były też kwestionowane przez żadną ze stron pod względem ich autentyczności, jak i prawdziwości zawartych w nich informacji.

Stan faktyczny niniejszej sprawy Sąd ustalił również na podstawie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków w osobach: M. M., R. D., E. P. oraz odwołującego A. P. na okoliczność charakteru pracy odwołującego w Zakładach (...) (...)w B. w latach 1981 – 1994. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne w całości, albowiem były one szczerze, logiczne i korespondowały wzajemnie ze sobą, jak i z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie A. P. od zaskarżonej decyzji jest zasadne.

Stosownie do treści art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku

o emeryturach pomostowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 – 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przepis art. 49 cytowanej ustawy określa zaś wyjątek od warunków ustalenia prawa do emerytury pomostowej określonych w art. 4. Stanowi bowiem, że prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zgodnie z dyspozycją art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei w myśl art. 3 ust. 3 ustawy prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

W niniejszej sprawie bezsporne pozostawało to, że odwołujący A. P. po dniu 1 stycznia 2009 roku wykonywał prace o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych, tj. prace kierowcy autobusu w transporcie publicznym (punkt 8 załącznika numer 2 do ustawy o emeryturach pomostowych). Sporna była natomiast kwestia możliwości zakwalifikowania pracy ubezpieczonego na stanowisku kierowcy pojazdu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w Zakładach (...)(...)w B. w okresie od dnia 2 marca 1981 roku do dnia 31 października 1986 roku i od dnia 1 kwietnia 1988 roku do dnia 31 grudnia 1994 roku jako pracy

w szczególnych warunkach bądź pracy o szczególnym charakterze, jak również wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w tych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Organ rentowy do stażu pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze uwzględnił okres pracy ubezpieczonego w wymiarze 10 lat, 4 miesięcy i 10 dni, tj. od dnia 1 czerwca 2009 roku do dnia 30 sierpnia 2014 roku, od dnia 1 października 2014 roku do dnia 16 lutego 2015 roku i od dnia 2 marca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie prowadzi do wniosku, że uwzględniony przez organ rentowy staż pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze należy uzupełnić o dalsze okresy, a dokładniej o okresy od dnia 2 marca 1981 roku do dnia 31 października 1986 roku i od dnia 1 kwietnia 1988 roku do dnia 31 grudnia 1994 roku. Ubezpieczony pracował wówczas w Zakładach (...) (...)w B. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki S.(...)z naczepą. Do jego obowiązków należało wykonywanie przewozów książek, papieru, makulatury. Dokonywał też załadunku i rozładunku tych towarów na bądź z samochodu, który obsługiwał. Pracę tę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Innej pracy nie wykonywał. Nie miał dłuższych przerw w zatrudnieniu.

Wykazy prac w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze wskazane w ustawie o emeryturach pomostowych nie przewidują możliwości zakwalifikowania pracy kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jako pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze. Taka możliwość została natomiast przewidziana w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 43), będącym rozporządzeniem wykonawczym do ustawy dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1383). W wykazie A załącznika do tego rozporządzenia w Dziale VIII w punkcie 2 jako prace w szczególnych warunkach wymieniono prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów. Praca ubezpieczonego A. P. w spornych okresach niewątpliwie kwalifikuje się jako praca w szczególnych warunkach w rozumieniu ww. rozporządzenia i podlega uwzględnieniu do stażu pracy.

Już tylko na marginesie należy wskazać, że zaliczenie okresu zatrudnienia ubezpieczonego A. P. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony do prac w szczególnych warunkach, jest uzasadnione również tym, że okres pracy świadków R. D. i E. P. zatrudnionych w Zakładach (...) na tożsamyh stanowiskach pracy i wykonujący taką samą pracę, w takim samym wymiarze i takich samych warunkach szkodliwych jak odwołujący, został im zaliczony do prac w szczególnych warunkach i w związku z tym nabyli on prawo do wcześniejszej emerytury. W tym stanie rzeczy w sprzeczności z zasadami sprawiedliwości społecznej i równości wobec prawa pozostawałoby pozbawienie tej możliwości odwołującego A. P..

Konkludując, ubezpieczony A. P. wykazał staż pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze w wymiarze ponad 15 lat oraz że wykonywał pracę w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Spełnienie pozostałych przesłanek wskazanych w treści art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych nie było kwestionowane przez organ rentowy. Dlatego też, zaskarżona decyzja podlegała weryfikacji w kształcie przyjętym w wyroku poprzez przyznanie ubezpieczonemu A. P. prawa do emerytury pomostowej od dnia (...)roku, tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek o przyznanie emerytury pomostowej.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w punkcie 1 sentencji.

Ponadto zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, sąd zobowiązany jest do zamieszczenia z urzędu w sentencji

wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia odpowiedzialnością organu rentowego za nieprzyznanie odwołującemu A. P. prawa do emerytury pomostowej. Istotne w tej kwestii jest to, że organ rentowy na etapie postępowania administracyjnego z uwagi na ograniczenia dowodowe nie miał możliwości prawidłowego ustalenia okresu wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach bądź o szczególnym charakterze. Wykazało to dopiero postępowanie dowodowe przed Sądem, a w szczególności dokumenty zgromadzone w aktach osobowych odwołującego oraz zeznania odwołującego i świadków. Wobec tego Sąd uznał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Mając powyższe na uwadze, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS a contrario, należało postanowić jak w punkcie 2 sentencji.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Natomiast art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach.

Uszczegółowienie tej normy stanowi zaś przepis § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia odwołania, zgodnie z którym opłaty stanowiące podstawę zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2 – 4. Zgodnie z treścią § 9 ust. 2 rozporządzenia stawki minimalne wynoszą 180 złotych w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Skoro zatem odwołanie A. P. od zaskarżonej decyzji zostało uwzględnione, organ rentowy jako strona przegrywająca spór jest zobowiązany do zwrotu poniesionych przez odwołującego kosztów zastępstwa procesowego w sprawie. Nakład pracy pełnomocnika i jego istotny udział w wyjaśnieniu kwestii spornych uzasadniał dwukrotne podwyższenie minimalnej stawki wynagrodzenia, tj. do kwoty 360 złotych.

Mając na względzie powyższe, na podstawie cytowanych przepisów, należało postanowić jak w punkcie 3 sentencji.

Sędzia Ewa Milczarek

Sygn. akt VI 949/20